
УДК 658.012.4

*Леонтенко О.М.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри соціоекономіки та управління персоналом
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Сучасне глобальне економічне середовище постійно випробовується на міцність різними викликами та кризами, проте воєнні конфлікти, безумовно, є найскладнішими серед цих випробувань. В умовах війни економіка країни стикається зі складнощами, що можуть включати зниження виробництва, втрату інвестицій, економічну нестабільність та зростання безробіття. У зв'язку з цим, соціальна відповідальність бізнесу стає надзвичайно важливою складовою підтримки функціонування, як держави в цілому так і її громадян.

Корпоративну соціальну відповідальність бізнесу можна розглядати у двох аспектах: з однієї сторони – це відповідальність перед державою та суспільством в цілому, з іншої – перед власним персоналом. Відповідальність організації щодо держави передбачає дотримання нормативно-законодавчої бази, виготовлення якісної продукції, надання послуг, забезпечення ефективної зайнятості громадян, своєчасну та повну сплату податків та відрахувань до державного бюджету, збереження та відтворення природних ресурсів. [1]

Безумовним позитивним моментом, є той факт, що більшість українських компаній не обмежується виключно дотриманням законодавчих норм та правил, а реалізує власну соціальну відповідальність через направлення частини прибутку, на добровільних засадах, на вирішення різних соціальних програм та проектів. [1]

Економічне середовище, у якому перебуває зараз Україна, зазнає великого руйнівного впливу через війну. Окуповані території, зниження обсягів виробництва, розрив налагоджених логістичних шляхів, зруйновані або закриті підприємства, велика частина громадян, які залишили свої домівки та місця роботи через війну – це тільки частина тих надскладних проблем, з якими зіткнулась наша держава після повномасштабного вторгнення.

У цих умовах, значна частина українських підприємств та організацій проявили себе, як соціально відповідальний бізнес. Серед основних напрямів реалізації корпоративної соціальної відповідальності великих та малих підприємств України у ці складні часи, можна назвати наступні:

-
- збір коштів на придбання військової техніки та іншого обладнання для ЗСУ;
 - допомога вразливим верствам населення, передусім внутрішньо переміщеним особам, з житлом та працевлаштуванням;
 - допомога сім'ям військових, які були мобілізовані і перебувають у зоні бойових дій;
 - допомога лікарням та іншим установам, де перебувають поранені військові, з їх лікуванням та реабілітацією;
 - організація психологічної допомоги громадянам, які пережили окупацію або знаходились у зоні бойових дій;
 - організація допомоги демобілізованим громадянам (особливо тим, хто отримав інвалідність) у проведенні реабілітаційних заходів та подальшому працевлаштуванні.

Значна частка вітчизняного бізнесу долучилась до активної підтримки цілого ряду державних та приватних гуманітарних проектів, розвитку програм корпоративного волонтерства, співпрацю з урядовими та громадськими організаціями щодо координації заходів матеріальної та гуманітарної допомоги громадянам. Позитивним прикладом соціальної відповідальності є прагнення вітчизняних підприємств у створенні безпечних умов праці для власних працівників, шляхом переведення потужностей виробництва у більш безпечні регіони країни, будівництво захисних споруд та сховищ для персоналу.

В важких умовах війни, одним з пріоритетних напрямів функціонування економічного середовища стає активізація розвитку соціально-відповідального бізнесу, який має бути спрямований на реконструкцію та відновлення соціально-економічної інфраструктури. В Україні необхідно створити сприятливі умови для розвитку соціальних стартапів та проектів, які дозволять залучити міжнародні інвестиції та гранди, передусім у ті галузі економіки, які забезпечать соціальну стабільність держави.

Отже, сприятливе економічне середовище в кризових умовах може бути досягнуте лише за умови активної участі бізнесу в розв'язанні соціальних проблем та забезпеченні стабільності суспільства. Спрямованість на вирішення проблем людей, захист їх прав та дотримання міжнародних стандартів в цій ситуації має велике значення для побудови стійкого та етичного економічного середовища. З метою підвищення ефективності різноманітних соціальних програм та благодійних заходів, їх реалізація має відбуватись у тісній взаємодії та плідній співпраці бізнесу з державними установами та громадськими організаціями. Ті вітчизняні компанії, які реалізують активну соціальну політику щодо підтримки власного персоналу та їх родин, у складні часи, демонструють

свою високу соціальну відповідальність та створюють умови для ефективної роботи власному бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Леонтенко О., Ільєнко А. Сучасні тенденції розвитку соціальної відповідальності в управлінні персоналом. Галицький економічний вісник. 2021. Том 71. № 4. С. 92-98. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?vol=yes&voll=71>

2. Федько І, Верховод І, Леонтенко О. Динаміка малого і середнього бізнесу та економічні передумови сприйняття українськими підприємствами соціальної відповідальності, як важливої риси моделі розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 65. URL: <https://surl.lu/gaeajw>

УДК 339.1

Маланюк Р. Б.,
здобувач вищої освіти,
науковий керівник: **Курило Л.І.,**
доктор економічних наук, професор,
Національний університет «Києво-Могиланська академія»

**ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА УСПІШНІСТЬ
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ**

Корпоративна культура є одним із визначальних чинників, що формують загальні принципи функціонування компанії, її цінності та підходи до управління персоналом. Вона безпосередньо впливає на рівень інноваційної активності, сприяє або, навпаки, ускладнює процес упровадження нових технологій, методів та управлінських рішень. Успішні компанії демонструють, що саме корпоративна культура може стати фундаментом для інноваційного розвитку, якщо вона сприяє відкритості до змін, заохоченню експериментів та формуванню культури безперервного навчання.

У науковій літературі [1, с. 152; 2, с. 48-50] наголошується, що підприємства з гнучкою, адаптивною культурою значно частіше досягають успіху у впровадженні інновацій, ніж компанії з жорсткою ієрархією та високим рівнем бюрократії. Відкритість до змін, підтримка співробітників у пошуку нових ідей, ефективна система внутрішніх комунікацій – усе це формує середовище, в якому нові ініціативи мають шанс на успішну реалізацію.

Водночас, корпоративна культура може стати серйозним бар'єром для інноваційного розвитку, якщо в організації панує атмосфера страху перед помилками, відсутній механізм заохочення творчого підходу, а керівництво орієнтується виключно на збереження існуючих бізнес-процесів. Нерідко